

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

1340

KWARTAALBLAD VAN DE AFDELING ROTTERDAM EN OMSTREKEN
JAARGANG 29

NAJAAR 2015

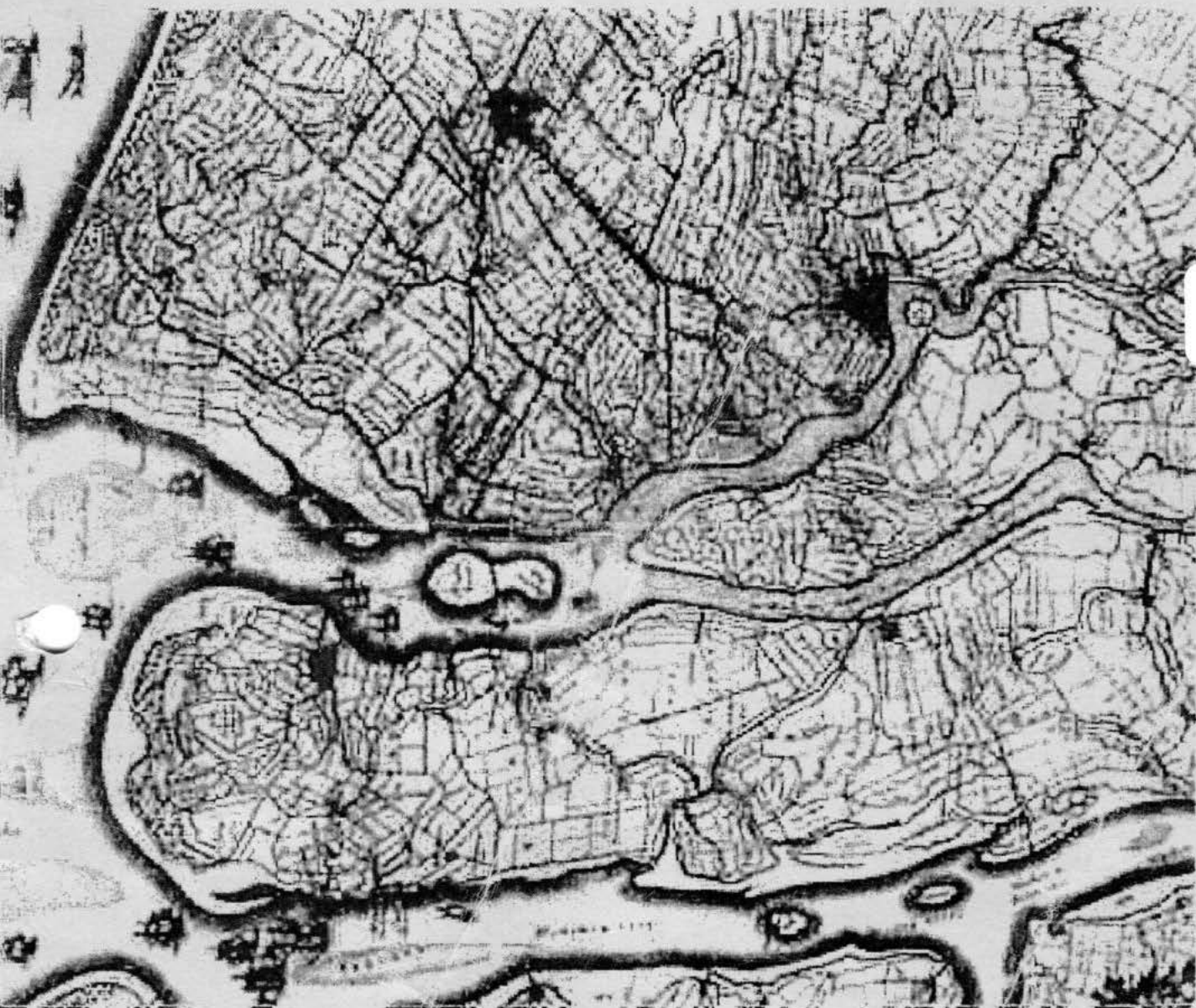
No. 3

Noteert u alvast de volgende data van de komende bijeenkomsten:

10 oktober en 14 november 2015

in Vlaardingen (museumpaviljoen De Joon van Museum Vlaardingen,
inloop vanaf 13:00 uur, aanvang 13:30 uur (tot ca. 16:00 à 16:30 uur).

Nadere informatie op de volgende pagina's.

(Kaart van Delfland, Schieland, Voorne, Overflakkee, Goeree en IJsselmonde van Balthasar Florisz van Berckenrode, landmeter, 1629 (90° gedraaid) - Collectie: Gemeentearchief Rotterdam, catalogusnr. XXX 6, reproductie CD 219).

Afzender:
NGV-afdeling Rotterdam en Omstreken
Hoge Vijver 20
2923 VP Krimpen a/d IJssel

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

Inhoud:

- 690 Conny's Column
- 691 Kent u uw eigen Stamboom (persberichtje voor 10 oktober a.s.)
- 692 Verslag bijeenkomst 5 september j.l. (nieuwe locatie) en info over 10 oktober
- 693 Aankondiging bijeenkomst 14 november a.s.
Themanummers in voorbereiding: Ridders en Franse namen
- 694 Linked In Online-genealogen: nu gratis scans
'Kennis delen is vermenigvuldigen'
- 695 Genealogisch Alfabet
- 697 Facebook in de genealogie
Laatste nieuws: Cursus 'Rotterdamers' start 5 okt.
- 698 Overdruk 2006: 'De fabel van de illegaal'
- 703 Colofon
- 704 Inhoudsopgave

CONNY'S COLUMN (14)

Is het u ook opgevallen , dat een mens ZO heftig kan dromen met als gevolg dat men dan badend in het zweet wakker wordt?

Ja ja... vaste lezers/ lezeressen van deze rubriek... U denkt dat ik in de overgang ben en daardoor overmatig transpireer... Ik zal dat niet ontkennen, maar in dit geval had het niets met hormonen te maken!

Voor het slapen gaan, had ik nog even de laatste nieuwsuitzending bekeken en teletekst, waarin weer veel aandacht geschonken werd aan het huidige (?) vluchtelingenprobleem.

Die wanhopige gezichten, die kinderen en al die ellende die zij meemaken, bleven in mijn hoofd zitten toen ik naar mijn schone bedje ging...

Een bed? Ook dat is voor vele mensen geen vanzelfsprekendheid meer...

Ik ga dromen, noem het maar een nachtmerrie!

Omdat de wereld geconfronteerd wordt met zoveel vluchtelingen, allemaal mensen die op zoek zijn naar een betere toekomst, moet de VN weer vergaderen en een drastisch besluit nemen:

Iedereen, echt iedereen moet DNA afstaan!

Met deze gegevens wordt van ieder mens op aarde een profiel aangemaakt.

Daarna worden deze DNA gegevens in één grote databank opgeslagen.

Een speciale organisatie wordt in het leven geroepen, met allemaal zeer kundige ICT-ers, die de hele wereldbevolking gaat indelen "in speciale groepen".

Matcht jouw DNA profiel met een van de vluchtelingen, dan kan deze persoon met jou contact opnemen voor verdere hulp.

Indien de vluchteling niet matcht binnen het gemaakte programma, wordt hij/zij in een vliegtuig gepropt met de sticker "retour afzender".

Ik krijg het "Spaans benauwd" terwijl er al weer een nieuwe onweersbui over mijn dorp haar vele liters neerslag lost....

Ik wilde toch altijd weten wie mijn familieleden zijn/waren i.v.m. mijn genealogisch onderzoek? Net op tijd word ik wakker, om te beseffen dat ik alleen maar droom... hoewel?

[C.B.-v.d.E.]

CONNY'S COLUMN (15)

Is het u ook opgevallen dat...

... voor de meeste problemen die we in het leven tegenkomen er twee belangrijke raadgevers zijn: KENNIS en KENNISSEN.

Als amateurgenealoge brows ik vaak op internet, en kwam zo weer uit op een site die me leidde naar OPEN ARCHIEVEN.

O ja, natuurlijk, moet ik ook bezoeken.

Geweldig! Namen invoeren, enteren, klikken, enz. Er verschijnt een balk met daarop zeer veel verschillende keuzes die ik kan maken.

Met het rood van inspanning op mijn wangen klik ik op een notarieel archief uit 1580...en zonder problemen krijg ik het bewust fragment te zien, dat ik aangeklikt had.

Even transcriberen. Helaas niet helemaal mijn ding. Kennis/vriend gemaild met betreffende tekst. Binnenkort gaat hij me (weer) helpen.

Omdat het al weer rond middernacht is, besluit ik even te stoppen met de pc.

Enthousiast ga ik natuurlijk 's morgens vroeg weer verder zoeken. Maar?

De wifi kan geen verbinding meer krijgen met mijn pc...

Na enkele uren zuchten, piepen en klagen... heb ik nog steeds geen contact.

Zou mijn verre voorouder "vanuit het universum" mijn werkzaamheden gestopt hebben??? Nou, daar geloof ik niet in.

Dan maar "ouderwets" bellen naar de HP-helpdesk.

Na een half uur telefonisch consult, kan ik weer op internet!

"Wat gaat dit advies mij kosten, meneer?" vraag ik tenslotte.

"Niets, dat hoort bij onze service!"

"Noteert u wel even dit dossiernummer, zodat u een volgende keer weer meteen geholpen kan worden!"

"Oh ja, morgen (zaterdag) kunt u ons ook gewoon bereiken/bellen hoor, als er een probleem voordoet!"

p.s. voorlopig even niet storen, want ik ga nu verder onderzoek doen via Open Archieven.
[C.B.-v.d.E.]

(persberichtje)

KENT U UW EIGEN STAMBOOM?

Op zaterdagmiddag 10 oktober a.s. organiseert onze afdeling Rotterdam e.o. van de Nederlandse Genealogie Vereniging (NGV) een 'Genealogisch café', van 13:30 - 16:30 uur in Museumpaviljoen De Joon, Westhavenkade 56 te Vlaardingen.

U kunt er - onder het genot van een kopje koffie e.d. - terecht voor al uw vragen over stamboomonderzoek en genealogie.

Vragen, die natuurlijk besproken worden, zijn o.a.

- hoe werkt dat, een stamboom maken?

- hoe kom ik aan mijn informatie?

Ook komen vragen over stamboom-software aan de orde: welke programma's bestaan er - wat is voor mij de beste keuze. En ten slotte ook: op welke manier kan ik mijn stamboom het aardigst publiceren?

Daarnaast zullen er enkele presentaties gehouden worden over uitgevoerde onderzoeken.

U bent van 13:30 - 16:30 van harte welkom in Museum Paviljoen 'De Joon, gelegen tegenover het nieuwe Museum Vlaardingen aan de Westhavenkade 56, 3131 AG Vlaardingen (5 minuten lopen vanaf NS station Vlaardingen).

De toegang is geheel vrij.

Vragen kunt u eventueel vooraf ook mailen maar
connie@rotterdameo@ngv.nl, of bezoek onze webstek:
<http://www.ngv.nl/wwwRTM>

VERSLAG AFDELINGSBIJEENKOMST NGV RTM

op zaterdagmiddag 5 september 2015.

Spannend? Jazeker!

Al weer een nieuwe locatie voor onze leden, nieuwe mensen erbij in het bestuur, nieuwe leden binnen onze afdeling?

De Joon, te Vlaardingen, is als ontmoetingslocatie goed bevallen.

(de vorige locaties hebben we moeten verlaten door allerlei oorzaken).

Een mooi gebouw. In/naast het water. Tegenover een museum. Gratis parkeren.

Het bestuur was bijna voltallig aanwezig om (vooral) nieuwe leden te verwelkomen en wegwijs te maken binnen onze vereniging.

Natuurlijk waren alle leden van harte welkom, maar de aandacht ging dus vooral uit "naar de jonkies".

Er zijn veel uiteenlopende thema's aan bod gekomen. De aanwezigen reageerden enthousiast en deden voorstellen richting bestuur welke zeker in acht genomen gaan worden.

Enthousiast kan ik u dan ook de volgende afdelingsbijeenkomst van NGV RTM aankondigen:

ZATERDAGMIDDAG 10 OKTOBER 2015:

(een eerste) **GENEALOGISCH CAFE !**

Plaats : De Joon, aan de Westhavenkade, tegenover nummer 55.

Inloop vanaf 13.15 uur. Aanvang om 13.30 uur.

Wat mag u verwachten van "ons cafe"?

Het eerste gedeelte houden we vrij voor sprekers/spreeksters.

Zo zal mevrouw Lenie Esquer vertellen over haar ervaringen met Gens Data Pro. In haar computer zijn zo'n 130.000 personen 'opgeslagen', en zij is één van de mensen van de 'Helpdesk' van het programma Gens Data Pro.

Mevrouw Regina Philip zal iets vertellen over haar voorouders.

Omdat het bestuur er van uitgaat, dat meer leden in het kort iets willen vertellen over hun genealogische hobby of specialiteit, raden we u aan om even contact op te nemen met Conny Biesheuvel, zodat we een schemaatje kunnen maken van de presentaties.

Mail: c_biesheuvel@hotmail.com

Het tweede gedeelte van de middag zal bestaan uit "gesprekken aan tafel", met elkaar, voor elkaar, door elkaar. Tot ziens! [c.b.-vd e.]

LEZINGEN-BIJEENKOMST ZATERDAG 14 NOVEMBER

De bijeenkomst daarna plannen we op zaterdag 14 november.

Allereerst is er een kleine 'huishoudelijke' bijeenkomst, waarin we zo nodig de punten voor de Algemene Ledenvergadering van de NGV doornemen. Dit agendapunt vergt overigens (vanuit de ervaring) maar een klein kwartier...

De spreker voor die bijeenkomst is nog niet geheel bekend. Houdt u daarvoor onze webstek en agenda in de gaten. Of nog beter: laat ons **u elke maand een herinnering sturen** van de komende activiteit. Gratis, en geheel vrijblijvend.

Maar dan moet u ons nog wel even helpen door ons uw e-mail-adres toe te sturen (en checkt u het meteen ook nog even op de website bij de ledenlijst van onze afdeling?). Wij stoppen uw 'postbusje' écht niet helemaal vol, maar houden u op de hoogte van een aantal leuke weetjes, en (dus) in elk geval van de datum en het thema van de volgende bijeenkomst. Want ook binnen ons (recent uitgebreide) bestuur leeft de wens om met onze 'meer mensen' ook méér activiteiten te ontwikkelen, en het zou toch sneu zijn, wanneer u een bijeenkomst met een u aansprekend onderwerp zou moeten missen...

Stuur het dus naar het mail-adres van onze webmaster, dan komt het voor elkaar!

[a.o.]

THEMANUMMERS IN VOORBEREIDING

Om 1340 nog aantrekkelijker te maken speelt de redactie met het idee een aantal themanummers uit te brengen.

We staan dan ook open voor uw suggesties.

Als eerste denken we aan een **ridder in het voorgeslacht** die u in uw kwartierstaat-onderzoek bent tegen gekomen.

Wie met zijn familie al tot in de Middeleeuwen is gekomen loopt grote kans een of meerdere ridders of jonkvrouwen in het voorgeslacht te vinden.

Graag horen we uw ervaringen en hoe u van deze ridder afstamt.

Let wel: met ridder bedoelen we een lid van de ridderstand van vóór ca 1450, en geen moderne ridders uit bijvoorbeeld de Militaire Willemsorde, de Nederlandse Leeuw of de Orde van Oranje Nassau. [R.V.]

Franse achternamen een thema ?

In onze bestuursvergadering van 7 september jl. spraken wij over thema's die onze leden willen lezen om hun onderzoek te verdiepen c.q. te verbreden.

Terugreizend kwam een krantenartikel van een paar jaar geleden in gedachten.

Ik las met groot genoegen dat op de woonplek van mijn jeugd (namelijk de Ringdijk te Zwijndrecht - in de Huttershuizen) Franse arbeiders gewoond hadden en eerder een glasfabriek vlakbij gevestigd was. Waarom vond ik dit interessant: omdat mijn grootvader Frans van Andel altijd vertelde: wij zijn van Franse afkomst. Deze roots heb ik nog niet kunnen traceren maar toch

Is het niet toevallig dat ik beslist terugkomend naar Dordrecht aan de waterkant wilde wonen en ik nu precies tegenover de oude Huttershuizen (die evenwel zijn gesloopt) woon aan de Binnenwalevest (een stukje Dordrecht waar zich in het verleden Walen hebben gevestigd)?

Wij zijn benieuwd of u ons interessante zaken kunt vertellen over Franse achternamen.

[J.v.A.]

LINKED IN ONLINE GENEALOGEN

Als groepslid van deze LinkedIn groep wil ik via 1340 onderstaand bericht delen voor leden die geïnteresseerd zijn in de discussie:

Archiefstukken Inzien en Downloaden vanaf oktober gratis:

Afschaffen credits Archiefbank: De Wet Hergebruik van Overheidsinformatie heeft er toe geleid dat scans van archiefstukken van het Noord-Hollands archief, Het Utrechts Archief en het Zeeuws Archief vanaf 5 oktober 2015 gratis zijn in te zien en te downloaden.

Fragment discussie leden onderstaand (zie voor meer info deze groep op LinkedIn) :

'Ik heb inmiddels door een archivaris uitgelegd gekregen dat veel archieven die bij Archieven.nl zijn aangesloten al gratis scans aanbieden, zoals bijv. BHIC. Ik ben er erg blij mee! Ik hoop dat archieven, die andere systemen gebruiken, zoals bijvoorbeeld Markiezenhof, het voorbeeld zullen volgen !

[J.v.A.]

Conny meldt:

Sinds Fred Janssen als webmaster bij onze afdeling is komen helpen, zijn we - als bestuur- in snel tempo meegezogen in het digitale tijdperk.

Helemaal niet erg, want Fred helpt ons (uw bestuur) met nieuwe inzichten in de genealogie en daarvan kunt u dan weer de vruchten plukken.

Het NGV RTM bestuur zegt dan ook graag: genealogie bedrijven doe je met elkaar! Deel uw gevonden zaken met elkaar, zodat we als vereniging steeds meer voor elkaar kunnen betekenen!

Uit ervaring weet ik helaas, dat sommigen van ons (en ook andere (amateur-) genealogen) hun gevonden resultaten "voor zichzelf" willen houden, omdat ze in hun zoektocht zoveel tijd, kennis, geld enz. gestoken hebben...Begrijpelijk... Maar, als u heel veel info heeft, en deze niet deelt, kan het gebeuren, dat al uw gegevens "door anderen" (na uw overlijden) gezien worden als "oude troep" en gewoon wordt "weggegooid"! Dat kan toch nooit de bedoeling geweest zijn van al uw inzet!!!

Daarom wil ik dit stukje beëindigen met de "wijze woorden":

KENNIS DELEN IS VERMENIGVULDIGEN!!!

[C.B. v.d. E.]

GENEALOGISCH ALFABET

Mevrouw A. verzamelt geboortekaartjes, op voornaam gesorteerd
Daarna gerangschikt op geboortedatum, alles erbij genoteerd.

Meneer B. bewaart alles over militairen uit WO1, hij is zeer tevree.
De gegevens staan in mappen, in de kast naast de TV.

Mevrouw C. is dol op oude portretjes, uit zo'n klassieke map
Ze gaat daar voorzichtig mee om, want het karton is vaak krap.

 Meneer D. heeft alle originele testamenten nog van zijn familie in huis
Hij stopt ze –om verlies te voorkomen- in een kluis.

Mevrouw E. houdt van verhalen, orale historie
En schrijft er verhalen over, voor die en die.

Meneer F. houdt van heraldiek, vele boeken staan er in zijn huis
Tussen zijn verzameling zittend, voelt hij zich thuis.

Mevrouw G. is dol op namen, ze verzamelt ze op haar PC
Met haar uitgebreide collectie, is ze zeer tevree.

Meneer H. bezoekt oude kerkhoven - hij maakt van elk graf een plaatje
En deelt zijn kennis rond - maakt met velen een praatje.

Mevrouw I. verzamelt bidplaatjes, na elke kerkdienst neemt ze er een mee
Ze is met haar verzameling, zeer tevree.

 Meneer J. is altijd te vinden, in het plaatselijk archief
“Ik ga weer even zoeken”, roept hij naar zijn vrouwlief.

Mevrouw K. is dol op alles over prinses Diana
Maar volgt ook alles over Koningin Maxima.

Meneer L. weet veel over de Middeleeuwen, Over elk kasteel en kerk
Het beschrijven van alle info geeft hem dagelijks veel werk

Mevrouw M. is romantisch - Ze verzamelt gedichten en albums met poezie
Wat ze er uiteindelijk mee gaat doen Weet ze nu nog even nie

Meneer N. houdt van oude landkaarten, liefst gevonden in een oud boek
Dan ontdekt hij "verdwenen dorpen" En gaat weer verder op zoek.

Mevrouw O. onderzoekt haar familie via de vrouwelijke lijn.
"Wij hebben de kinderen gebaard!" reageert ze met venijn.

Meneer P. moet vaak plassen, verblijft regelmatig op het toilet
Hij heeft naar aanleiding daarvan Een wc potten-collectie on-line gezet.

Mevrouw Q. heet voluit Quist,
Ze verzamelt alles over deze naam, en hoopt dat ze daarbij niets mist.

Meneer R. werkt in Weesp, om alles te digitaliseren
Van zijn kennis kunnen we nog veel leren.

Mevrouw S. weet van wanten.
Ze bestudeert haar familieleden van beide kanten.

Meneer T. spaart lepeltjes, met afbeeldingen van het koninklijk huis.
Hij kan er natuurlijk ook zijn koffie mee roeren, thuis.

Mevrouw U. haar PC staat vol met bestanden
Waarvan zij de inhoud altijd op cd - roms doet branden.

Meneer V. heeft daarnet
Zijn hele stamboom geplaatst op internet.

Mevrouw W. weet nu van wanten
Door de aangeleverde info van meneer V - ze zijn namelijk bloedverwanten.

Meneer X. moet je nu even niet storen
Er is vanochtend een kleinkind geboren.

Mevrouw Y. checkt momenteel alle fouten in haar brief
die ze gaat sturen naar het Nationaal Archief.

Meneer Z. vindt alles Zó!
En gaat verder met gegevens invoeren in Gens Data Pro.

Oh... U wist dit allemaal nog nie?
Ze hebben allemaal dezelfde hobby: GENEALOGIE ! [C.B.-v.d. E.]

(met een knipoog naar Fred).....

Facebook...

Wat doe ik, Conny, op facebook?

Uh... de laatste nieuwtjes lezen van mijn facebookvrienden en vriendinnen. Sommigen geef ik een 'like', en als ik bij mezelf denk "uh?" dan reageer ik, of reageer ik niet (!) door te scrollen naar het volgende nieuwtje...

Herkent u dit?

Gelukkig zijn er mensen die Facebook op een andere manier gebruiken...

Zo heb ik van Fred, ons bestuurslid, het volgende geleerd:

"Je vindt op Facebook geen bronnen. Wel is er veel kennis aanwezig, die in de groepen zit.

Noem het discussiegroepen. Op facebook vind je groepen over elk onderwerp, dus ook over genealogie."

Zo zijn er ook enkele Nederlandstalige genealogie-groepen te vinden, zoals Dutch Genealogy. Te bezoeken via <http://www.dutchgenealogy.nl>

"Door vragen te stellen op Facebook kwamen mensen met de meest onverwachte bronnen aanzetten. Met websites waar ik zelf niet zo snel op was gekomen...", zegt Fred.

"Op Facebook werk je gewoon onder je eigen naam, al dan niet in besloten groepen." Dutch genealogy daarentegen is heel bewust open... Maak er gebruik van!

[C.B.-v.d.E.]

---stop de persen--- laatste nieuws:

Cursus: Markante Rotterdammers, 1 (gepost door Odette 23 sep.2015)

In de geschiedenis van Rotterdam komen we natuurlijk allerlei bekende namen tegen, van Erasmus tot Pierre Bayle, de filosoof van Rotterdam! En kun je ook niet om de rijkste Rotterdammer ooit heen, Johan van der Veeken en wie waren ook weer Jonker Frans en Claes de Vriese? Zomaar een paar voorbeelden!

Inhoud van de cursus:

En zo is er ook van alles gebeurd in Rotterdam, vanaf de nederzetting Rotta en de "dam" in de Rotte, de stadsrechten van de woedende gek Graaf Willem IV, de bouw van de Laurenskerk met virtuele rondleiding, de Rotterdamse Gilden en de multifunctionele Vleeschhal, van Bossu tot het schip Liefde, de Rotterdamse martelaar Ds Antonius Hambrouck, de Merchant Adventurers, de Admiraliteit op de Maze, de Rotterdamse Rembrandt, Pieter, de zoon van Hugo de Groot en het rampjaar 1672, tot het Costerman oproer en de de Vletterellen. We besluiten met Kaat Mossel, Pastoor Raken en Gijsbert Karel van Hogendorp. Tijdens de cursus ook een aantal films! Info: (010) 476 12 00. Duur van de cursus: 4 lessen van 1,5 uur: maandagen 05/10, 12/10, 26/10 en 02/11, in de ochtend. Kosten: : € 47,00, info (email): info@vu-rotterdam.nl.

De Fabel van de illegaal

Zwarte en gekleurde adel weggemoffeld

Was de beroemde en schatrijke achttiende eeuwse Nederlandse schrijfster Belle van Zuylen gekleurd? Haar oma Maria Jacoba van Goor in ieder geval wel, zo blijkt uit portretten. Van Zuylen zelf had een zwart bewustzijn en maakte ook al haar romanpersonages zwart en gekleurd. De gevestigde witte literatuurwetenschap wil daar echter niets van weten, en de huidige familie Van Zuylen evenmin, zo schrijft onderzoeker Egmond Codfried in zijn studie "Belle van Zuylen's vergeten oma". Volgens hem waren destijds nog veel meer vooraanstaande Nederlanders en Europeanen zwart of gekleurd.

Codfried schreef diverse romans en toneelstukken en zet zich vooral in voor de burgerrechten van de Surinaamse Nederlanders. Zijn onderzoek wordt niet gesubsidieerd en hij bracht zijn boek daarom in eigen beheer uit. Er gaat alleen geld naar onderzoek dat de voormalige kolonisator ziet zitten, is de ervaring van Codfried. Naar onderzoek dat een witte, eurocentrische geschiedenis centraal stelt. En met zijn afrocentristische zoektocht naar zwarte en gekleurde voorouders van Nederlandse machthebbers gaat hij daar lijnrecht tegenin.

Staalmeesters

Het klinkt wellicht wat onwennig: een deels zwarte en gekleurde adel in de Nederlandse geschiedenis. Maar wie de feiten in ogenschouw neemt, zal moeten erkennen dat Codfried toch wel iets opzienbarends op het spoor lijkt. Hij heeft systematisch honderden schilderijen bestudeerd, van bekende en minder bekende adel. Regelmatig trof hij personen aan die zwart of gekleurd leken, of die weliswaar wit waren maar overduidelijk Afrikaanse gezichtstrekken hadden. Wie de tientallen in zijn boek opgenomen afbeeldingen met een open blik bekijkt, zal zich eerder gaan afvragen hoe het toch mogelijk is dat dit niemand eerder opgevallen is. Codfried wijt dat aan de eurocentrische blik van kunstcritici. Voor wie zelf zwart is, zo schrijft hij, is het bij veel portretten in een oogopslag aannemelijk: hier hebben we mogelijk te maken met een zwarte Nederlander of Europeaan. Neem bijvoorbeeld de Staalmeesters van Rembrandt of de Regentessen van Frans Hals. Of de Cluveniersschutterij van Hendrik Gerritz Pot waarop zelfs een kerel centraal staat met een enorm afrokapsel. De kunstwetenschap doet alsof deze zwarte en gekleurde mensen eigenlijk witten waren die toevallig "vreemd" of "niet-geflatteerd" werden afgebeeld. Bij anderen doet men hun kleur af met een verwijzing naar lopen in de zon.

Maria Jacoba van Goor

Bij afbeeldingen van witte figuren met Afrikaanse trekken heeft de schilder wellicht opdracht gekregen om hun kleur te verbergen, vermoedt Codfried. In enkele gevallen zou die witte kleur er zelfs jaren later overheen geschilderd zijn. Het komt ook voor dat nakomelingen de gekleurde afbeeldingen van hun voorouders krampachtig uit de openbaarheid houden. Het heersende racisme maakt dat veel mensen niet geassocieerd willen worden met zwarten. Overigens voelen ook bijvoorbeeld sommige zwarte artiesten in de VS zich gedwongen om er zo wit mogelijk uit te zien. Ze gebruiken witte make-up en laten hun kroeshaar plat maken.

Van Beethoven

Ook uit geschriften van tijdgenoten is op te maken dat er meer zwarte en gekleurde mensen in Europa leefden dan nu wordt aangenomen, schrijft Codfried. Zo werd wel

geschreven dat iemand "de melk van een negerin zou hebben gedronken" of "chocolade" zou hebben gegeten. Ook werden zwarten door hun omgeving wel "de schoorsteenveger" genoemd. Of men zei dat diegene "een slechte teint" had of altijd "een verbrande kop". Codfried: "Veel portretten tonen pure witte gezichten terwijl vaststaat dat de persoon soms zeer zwart of chocoladebruin was, zoals Constantijn Huygens, Charles II Stuart, Madame de Staël, baron Aarnoud Joost van der Duyn en Pierre-Alexander Dupeyrou. Verder is bekend dat de beroemdste klassieke componist Ludwig van Beethoven behoorlijk zwart was en als bijnaam "de zwarte Spanjaard" droeg. Keizer Leopold I Habsburg van het Heilige Roomse Rijk werd door Swinburne beschreven als een korte, flinke zwarte man". Zijn portretten tonen "de dansende keizer" als een zwarte man met erg

Van Beethoven

dikke lippen en een vooruitgeschoven onderhelft van het gezicht. Hertogin Charlotte Sophie van Mecklenburg Strelitz (1740-1818), de koningin van George III van Engeland en oma van koningin Victoria, had volgens haar lijfarts een "waar mulattengezicht". In dit geval tonen de schilderijen door Sir Ramsay onmiskenbaar een vrouw van kleur."

Door de bekende stambomen nauwkeurig te volgen kwam Codfried steeds meer zwarte en gekleurde adel op het spoor. "De schatrijke, zwarte Italiaanse familie de Medici begon als bankier van de paus en werd tijdens de Renaissance grootleverancier van graven, hertogen, prinses, kardinalen en pausen, en huwden in alle koningshuizen", schrijft hij. Ook achternamen als Bruijn, Swart, Noir en Moor zouden in sommige gevallen naar zwarte en gekleurde voorouders verwijzen, evenals familiewapens met daarop "morenhoofden".

Maar hoe zouden al die zwarte en gekleurde personen en families dan ooit in Nederland en Europa zijn beland? Codfried oppert diverse routes. Het begon in ieder geval al in de Romeinse tijd. In de tijd van Caesar werden Rijn- en Donaugrenzen bewaakt door troepen die deels afkomstig waren uit Afrika en het Midden-Oosten. Ook onder de Arabieren ("de Moren") die eeuwenlang in Spanje woonden en de Turken die eeuwenlang op de Balkan woonden, bevonden zich veel zwarte en gekleurde mensen. Dat gold eveneens voor de Roma en Sinti die vanaf de dertiende eeuw een zwart element inbrachten. Ook reisden er waarschijnlijk heel wat zwarte en gekleurde personen nadat eenmaal de handel van Europese steden met het Midden-Oosten en Noord-Afrika op gang was gekomen. Codfried geeft ook aan dat er onder de lange tijd in Antwerpen gelegeerde troepen van Philips II veel "Moorse" soldaten zaten. Wat later werden er ook regelmatig vrijgemaakte zwarte slaven en zwarte bedienden naar Nederland gebracht. In de Gouden Eeuw en daarna waren er ook veel zwarte en gekleurde huurlingen bij de marine en het leger. Ook zwarte arbeiders waren geen zeldzaamheid. Veel van de nakomelingen van al deze mensen zijn op den duur opgegaan in de witte bevolking. Maar, zo schrijft Codfried, met name bij de adel trouwde men ook vaak onderling. Daardoor behield men nog lang de kleur en de Afrikaanse gelaatskenmerken. Velen van hen bleven zichzelf als zwart beschouwen. Zelfs wanneer ze uiterlijk niet erg gekleurd meer waren, zoals het geval was bij Belle van Zuylen.

Van Zuylen noemde zich in een penportret Zelidé, naar een Afrikaanse prinses. "Zij is niet wit, zij weet het en maakt er grapjes over, maar huidkleur is geen reden voor spot." Over de familievriend baron Van der Duyn van

"De Staatmeesters" van Rembrandt

Maasdam

schreef ze een politiek "black is beautiful"-gedicht, getiteld "Over zijn zwartbruine kleur". Cecil Courtney, de schrijver van de belangrijkste Van Zuylen-biografie, doet dat gedicht zonder reden af als satire. Van Zuylen schreef ook dat ze niet bij "één natie" hoorde, maar van alle landen was. In haar omvangrijke oeuvre maakte ze al haar romanpersonages zwart en gekleurd, zoals de bruine Cécile, de creoolse Constance en de "ebbenhouten" slavin Bianca. Haar zwarte bewustzijn is zo voor de hand liggend dat de witte biografen en taalkundigen grote moeite hebben gehad om die weg te moffelen.

Suriname

Maria Jacoba van Goor, de zwarte oma van Van Zuylen, was rijk geworden met aandelen in de WIC en de VOC. Van Zuylen worstelde in haar werk met de herkomst van dat fortuin. Opvallend genoeg wijdt Courtney in zijn biografie maar één zin aan Van Goor. Ook plaatste hij geen portret van haar, terwijl het boek wel vol staat met afbeeldingen van veel minder belangrijke figuren in Van Zuylen's leven. Opmerkelijk is verder dat Van Zuylen's broer trouwde met een vrouw die eveneens zwarte trekken had: Johanna Catharina Fagel. Courtney drukte ook haar portret niet af, maar wel een gewit portret van haar zus. Codfried spreekt van een bewuste keuze om alle zwarte etniciteit weg te maken. De familie Van Zuylen zelf ontkent ook dat er zwarte en gekleurde familieleden zijn geweest. Codfried: "Families die zich in bochten wringen om hun zwarte voorouders te verbergen zijn racisten van de ergste soort. Ze voeren een postume 'genocide' uit op zwarte mensen van wiens opofferingen, talent, faam, werken, arbeid, kapitaal en fortuin zij tot vandaag profiteren."

Zwarte en gekleurde mensen waren net als hen nooit erg welkom in Nederland, schrijft Codfried. Daarom gingen velen van hen naar Suriname om er rijk te worden. Ze werkten daar als planters, administrateurs en directeuren. Tussen 1742 en 1753 zouden de planters zelfs geprobeerd hebben om op legalistische wijze onafhankelijk te worden van Nederland en een onafhankelijk republikeins Suriname op te richten. Later zouden de rijk geworden zwarte en gekleurde Nederlanders vaak in de adel zijn ingetrouwd. Overigens wordt zijn bewering dat er onder de planters en slavenhandelaren ook zwarte en gekleurde mensen zaten, Codfried in sommige Surinaams-Nederlandse kringen niet erg in dank afgenomen. "Die willen het slachtofferisme uitbuiten, en om hun gelijk te bewijzen zouden zwarten achterlijk en zielig moeten blijven", aldus Codfried.

Zwarte crème

Waarom stelt Codfried nu juist de adel zo centraal? Desgevraagd zei hij dat de adel meer horen heeft achtergelaten dan de gewone bevolking, onder meer in de vorm van schilderijen en teksten. Maar zijn belangrijkste argument was dat hij het beeld van "de Nederlandse natie" minder wit wil maken. Wanneer men namelijk zou kunnen aantonen dat er zelfs onder "de crème van de natie", de traditionele adel, altijd al zwarte en gekleurde mensen waren, dan kan men niet langer volhouden dat Nederland een van oudsher wit land is. De achterstelling en uitsluiting van zwarte en gekleurde mensen zou volgens Codfried dan haar belangrijkste rechtvaardiging verliezen. Die zouden dan gezien moeten gaan worden als een van "ons" en niet langer als "de ander". Zelf is Codfried overigens een republikein, en hij moet niet veel van de adel hebben. "Dat feodale gedoe rond Prinsjesdag en bij koninklijke huwelijken. Naast hun vele onvolkomenheden ben ik blij dat men in Suriname toch een zekere sfeer van historisch verklaarbare, republikeinse egaliteit heeft bewaard. Iemand die zich daar voor baron of prins zou uitgeven en privileges zou eisen, zou hard worden uitgelachen en als een ongevaarlijke gek worden beschouwd."

Codfried wil dat Van Zuylen als gekleurde schrijfster centraler komt te staan in het onderwijs. Zodat kinderen in de toekomst minder eurocentrisch worden opgevoed.

Overigens zou Van Zuylen het inburgeringsexamen waarschijnlijk niet halen, zo vermoedt Codfried. Ze sprak namelijk vrijwel uitsluitend Frans. De huidige integratiedwang wijst hij pertinent af. "Nederland is nooit een witte identiteit geweest, net zo min als Duitsland ooit een Arische identiteit had. Het lijkt mij dat men nieuwe burgers via shock treatment tot gezagsgetrouwheid en assimilatie wil dwingen."

Speculatie

Codfried doet met zijn onderzoek belangrijk pionierswerk. En hoewel zijn boek nu en dan een beetje rommelig aandoet, is het toch wel behoorlijk overtuigend. Vooral ook vanwege de tientallen afbeeldingen. Toch krijgt men als anti-racist af en toe de kriebels van al het gepraat over lippendikte, neusbreedte, oogkleur, de kleur en krullendheid van haar, de afstand tussen neus en bovenlip, het vooruitgestoken zijn van de onderkant van het gezicht, en ga zo maar door. Dat roept hoe dan ook associaties op met het schedelmeten van de nationaal-socialistische "wetenschappers". Daar staat tegenover dat men daar wel toe moet overgaan, wil men kunnen aantonen dat er al veel langer zwarte en gekleurde mensen in Nederland en Europa wonen dan normaal wordt aangenomen. Codfried is er gelukkig erg duidelijk over dat hij het uitsluitend heeft over het uiterlijk van mensen, en dat hij niet in het bestaan van "rassen" gelooft. "Huidskleur en etniciteit zijn in sommige opzichten meer kunstmatige, sociale constructies dan biologische realiteiten, maar net zoals andere sociale constructies als adeldom of gender zeer bepalend voor het individu", zo schrijft hij.

Madame de Staël

Helaas gaat Codfried soms iets te ver in zijn speculaties. Zo zou de naam van wielrenster Leontien van Moorsel volgens hem kunnen wijzen op een zwarte achtergrond. Haar Brabantse afkomst zou dat vermoeden steunen, want daar zouden veel mensen zwarte genen hebben vanwege de zwarte Spaanse troepen destijds in Antwerpen. "Ik zag in haar voorkomen een zwart aspect. De volle lippen, de forse neus, donker haar en donkere ogen en haar taaie bouw. Tevens de diepe nuance van haar gebruide huid. Na het zien van haar vader die duidelijk een mesties is, kunnen wij speculeren dat Leontien in de slaventijd een casties, een achtste zwart zou worden genoemd", aldus Codfried.

"Belle van Zuylen's vergeten oma: Maria Jacoba van Goor (1687-1737). Een beknopte studie over zwarten en kleurlingen in Europa en Nederland door de eeuwen heen", Egmond Codfried. Bestellen? Maak € 20,50 over op bankrekening 257384367 t.n.v. E. Codfried o.v.v. naam en adres.

1340 is het jaar waarin op 7 juni aan Rotterdam stadsrechten werden verleend door graaf Willem IV, en uitgave van de Afdeling Rotterdam en Omstreken van de Nederlandse Genealogische Vereniging. Het blad verschijnt vier maal per jaar. Afdelingsleden ontvangen het blad kosteloos, overige leden van de NGV kunnen 1340 ontvangen indien zij 'bijkomend lid' worden van de afdeling.

Een abonnement voor mensen die geen lid van de NGV zijn, bedraagt voor het jaar 2015 €12,- te voldoen op gironr. 3049072, t.n.v. Ned. Genealogische Ver. Afd. Rotterdam e.o. te Rotterdam.

Het bestuur v.d. afdeling Rotterdam e.o. is als volgt samengesteld:

website: <http://www.ngv.nl/wwwRTM/>

voorzitter:

R.K. Vennik (Roelof), Burg. Van Slijpelaan 45, 3077 AD Rotterdam

tel. (010) 479 0668, e-mail: voorzitter@rotterdameo.ngv.nl

secretaris:

A. Ouwendijk (Arie), Kortedijk 16 a-b (naast de molen), 3134 HB Vlaardingen

tel. 06 55 532 655, b.g.g. (010) 434 2474, e-mail: ngv@ouwendijk.nl

of secretaris@rotterdameo.ngv.nl

penningmeester:

J.C. Wepster (Jan Kees), Hoge Vijver 20, 2923 VP Krimpen a/d IJssel

(0180) 522 090 / 06 5137 0460, e-mail: penningmeester@rotterdameo.ngv.nl

bestuurslid / programma-commissaris:

C. Biesheuvel - van den Eijnden (Conny), Dorpsstraat 63, 3274 BC Heinenoord

tel. (0186) 60 12 15, e-mail: conny@rotterdameo.ngv.nl

bestuursleden:

Nico Lambermon, Sparrenstraat 7, 3203 XP Spijkenisse, tel 0181-611586

mob. 06 1077 2948, nico@rotterdameo.ngv.nl

Ron Kollen, Lekstraat 37, 3207 RA Spijkenisse, tel. 0181 - 628884,

mob: 06 31695014, ron@rotterdameo.ngv.nl

Janneke van Andel, Binnenwalvest 3, 3311 AA Dordrecht, tel. 06.51618928

janneke@rotterdameo.ngv.nl

Fred Janssen (webmaster), Den Dungen, tel. 06 5373 0408,

webmaster@rotterdameo.ngv.nl

De taken zijn als volgt verdeeld:

eindredactie blad 1340: Arie Ouwendijk, e-mail: redactie1340@ouwendijk.nl

redactie: Conny van den Eijnden, Janneke van Andel en (foto's) Rob Voogt

leden-administratie: Jan Kees Wepster

PR-zaken: bestuur

redactie website: Fred Janssen

afgevaardigden Land.Verg. NGV: Roelof Vennik en Conny Biesheuvel

afdelingsbibliotheek: is thans opgenomen in de landelijke bibliotheek in Weesp.

ondersteuning computerzaken: Fred Janssen, webmaster@rotterdameo.ngv.nl

Lidmaatschap Nederlandse Genealogische Vereniging/Gens Nostra:

NGV, Postbus 26, 1380 AA Weesp

© 2015

overname van teksten slechts toegestaan met vermelding van bron en auteur.

Kopij s.v.p. voor 2 december 2015 insturen.

ISSN 1380-3891